

Tefillin II

Guf Naki: Refraining from Tefillin

תוספות מס' שבת מט. ד"ה כאלישע... ואין תימה על מה שמצוה זאת רפויה בידינו שגם בימי חכמים היתה רפויה...

Tosafot Shabbat 49a s.v. ke-Elisha... It is not surprising that this mitzva is weak in our hands, for even in the days of the sages it was weak...

אורחות חיים חלק א הלכות תפילין א ועוד שנו רבותינו עון פושעי ישראל בגופן נדונים בגיהנם י"ב חדש וה"מ [=הני מילי] שלא רצה להניחן משום בזוי מצוה אבל מי שנמנע מהם מיראתו שלא יוכל לנקות עצמו ולכבוד המצוה אין זה בכללן

Orchot Chayyim, I Tefillin 1 Further, our rabbis taught that the transgressors of Israel through iniquity of their bodies are judged for twelve months in Gehinnom. This applies to one who did not want to lay them [*tefillin*] because of disdain for the mitzva. But one who avoided them out of fear that he would be unable to maintain his cleanliness and out of respect for the mitzva is not included among them.

רא"ש הלכות תפילין כח והאידנא שאין רגילין להניחין אלא בשעת תפילה, בקל יכול אדם ליזהר באותה שעה

Rosh, Hilchot Tefillin 28 Nowadays that we are only accustomed to laying them at the time of prayer, a person can easily be careful at that time

שלחן ערוך או"ח סימן לז סעיף ב מצותן להיותם עליו כל היום אבל מפני שצריכים גוף נקי שלא יפיח בהם ושלא יסיח דעתו מהם ואין כל אדם יכול ליזהר בהם נהגו שלא להניחם כל היום ומכל מקום צריך כל אדם ליזהר בהם להיותם עליו בשעת קריאת שמע ותפלה:

Shulchan Aruch OC 37:2 The mitzva [of *tefillin*] is for them to be on all day. But since they require a *guf naki*, that he not pass gas in them and that he not be distracted from them, and not every person is able to be careful with them, the practice is not to lay them all day long. In any case, each person needs to be careful to have them on at the time of *keri'at Shema* and prayer.

Women and Guf Naki

תוספות עירובין צו. ד"ה מיכל ונראה לפרש דטעמא למ"ד [=למאן דאמר] דלא הוי רשות משום דתפילין צריכין גוף נקי ונשים אין זריזות לזיהר

Eirubin 96a Tosafot s.v. 'Michal' It makes sense to explain that the rationale of the one who says that it was not permissible [for Michal to lay *tefillin* voluntarily] is because *tefillin* require a *guf naki*, and women are not scrupulous to be careful.

תוספות עירובין צו: ד"ה לא דנשים ועבדים כקטנים לענין תפילין דאי בעי לאנוחי לא שבקינן להו משום בזיון תפילין היכא דלא הגיעו לחינוך

Tosafot Eirubin 96b s.v. Lo For women and bondsmen in the matter of *tefillin* are like minors when they have not yet reached the age of education, that if they want to lay them we do not allow them to because it [might lead to] a disgrace to *tefillin*.

חידושי הריטב"א קידושין לא. ולרבי יהודה מיחו משום דתפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפים (שבת מ"ט א') ונשים אינם נקיות לא נקיות גוף ולא נקיות דעת, ולרבנן לא מיחו ולא הודו לו לא הודו שמא לא ישמרו בהם יפה ולא מיחו דאפשר דכיון דהחזיקה במצותן נזהרות בהן.

Ritva Kiddushin 31a According to Rabbi Yehuda, they protested it because *tefillin* require a *guf naki* like Elisha Ba'al Kenafayim (*Shabbat* 49a) and women have neither cleanliness of body nor cleanliness of mind. According to the sages, they neither protested [nor condoned it]. They did not condone because perhaps they [women] would not take care of them well, and they did not protest because perhaps, since they kept the mitzva regularly, they were careful with them.

מגן אברהם לה:ג מפני שצריכין גוף נקי ונשים אינן זריזות להזהר, אבל אם היו חייבים לא היו פטורים מהאי טעמא, דהוי רמי אנפשיהו ומזדהר

Magen Avraham 38:3 Since they require a *guf naki* and women are not scrupulous to take care. But if they [women] were obligated, they would not be exempted for this reason, since they would be mindful to take care.

ערוך השלחן או"ח לז אנשים שמחויבים בהכרח שיזהרו בהם בשעת ק"ש [=קריאת שמע] ותפלה ולכן אין מניחין כל היום כמ"ש [=כמו שכתבתי] בסי' [=בסימן] הקודם וא"כ [=ואם כן] נשים שפטורות למה יכניסו עצמן בחשש גדול כזה ואצלו בשעת ק"ש [=קריאת שמע] ותפלה כלאנשים כל היום לפיכך אין מניחין אותן להניח תפילין ואף על גב דתניא בעירובין [צ"ו.] דמיכל בת שאול היתה מנחת תפילין ולא מיחו בה חכמים אין למידין מזה דמסתמא ידעו שהיא צדקת גמורה וידעה להזהר

Aruch Ha-shulchan, OC 37 Men, who are obligated, must be careful with them at the time of *keri'at Shema* and prayer and thus do not lay *tefillin* all day, as I wrote in the prior section. If so, women, who are exempt, why should they bring themselves into such a great concern? For them, the time of *keri'at Shema* and prayer are like the rest of the day for men. Therefore, we do not permit them to lay *tefillin*. Even though it was taught in a *baraita* in *Eiruvim* 96a that Michal daughter of Shaul would lay *tefillin* and the sages did not protest her, we do not learn from that, because presumably they knew that she was a totally righteous woman and she knew to take care [about *guf naki*].

Exceptions

ים של שלמה קיד פרק א סו דלא מיחו במיכל, לפי שהיתה צדקת גמורה, והיתה אשת מלך, גם לא היה לה ולד, והיתה יכולה לשמור עצמה בנקיות, מה שאין כן בשאר נשים

Yam Shel Shelomo, Kiddushin, 1:64 They did not protest Michal because she was a totally righteous woman, and the wife of a king, also she had no offspring, and she was able to keep herself in cleanliness, which is not so for other women.

שמואל ב פרק ו פסוק כג ולמיכל בת שאול לא היה לה ילד עד יום מותה:

Shemu'el II 6:23 And Michal daughter of Sha'ul had no child until the day of her death.

יפה ללב לח:ב אפשר לומר דמיכל בת שאול היתה אשה חכמה וידעה בעצמה שהיתה לה נשמה מעלמא דדכורא ולכך "ולמיכל בת שאול לא היה לה ולד"

Yafeh La-lev 38:2 One can say that Michal bat Sha'ul was a wise woman and knew of herself that she had a soul from the realm of the masculine, and for that reason "Michal daughter of Sha'ul had no child."

עולת תמיד לח"ד מיהא מהא דאמרינן דלא מיחו בה חכמים משמע דאם האשה זקנה וידעינן בה שיודעת לשמור את עצמה דאין למחות בה

Olat Tamid 38:4 Nevertheless, our statement that the sages did not protest her [Michal] implies that if a woman is menopausal and we know she knows to be careful [with *guf naki*], we should not protest her.

Maharam's Ruling

תשב"ץ קטן (תלמיד מהר"ם, בשמו), ער אין למחות בידם מלהתעטף בציצית ולברך עליו דיכולות לחייב עצמן כדמוכח בקדושין (דף לא) אמנם אין להן להניח תפילין לפי שאין יודעות לשמור עצמן בטהרה:

Tashbetz Katan (Student of Maharam, in his name), 270 One should not protest their [women's] wrapping themselves in *tzitzit* and reciting a *beracha* on it because they can obligate themselves, as is proven in *Kiddushin* (31). But they should not lay *tefillin* because they do not know how to keep themselves in purity.

אורחות חיים א הלכות תפילין ג כתב הר"ם נ"ע נשים פטורות מתפילין ואם באו להניח אין שומעין להם לפי שאין יודעות לשמור עצמן בנקיות. וקשיא לי מהא דאמרינן בערובין פרק המוצא דמיכל בת שאול היתה מנחת ולא מיחו בידה חכמים. והרשב"א מתיר להן כל מצות עשה ולברך עליהן מזה המעשה ולא מיחו בידה אלא ברצון חכמים עבדא

Orchot Chayyim 1 Hilchot Tefillin 3 Maharam wrote that women are exempt from *tefillin* and if they come to lay them we do not listen to them, because they do not know how to keep themselves in cleanliness. And it is difficult for me from that which we say in *Eirubin Perek Ha-motzei*, that Michal bat Shaul would lay *tefillin* and the sages did not protest her. Rashba permits them [women] all positive time-bound *mitzvot* and to recite a *beracha* based on this account, and they did not protest her, but she acted according to the will of the sages.

בית יוסף לח והר"ם רצה ליחוש לדברי פסיקתא

Bet Yosef OC 38 Maharam wanted to show concern for the words of the *Pesikta*.

שולחן ערוך או"ח לח:ג נשים ועבדים פטורים מתפילין, מפני שהוא מצות עשה שהזמן גרמא. הגה: ואם הנשים רוצין להחמיר על עצמן, מוחין בידם.

Shulchan Aruch OC 38:3 Women and bondsmen are exempt from *tefillin* because it is a positive time-bound commandment. Rema: If the women wish to be stringent on themselves [to lay *tefillin*] we protest.

Other Considerations

Keli Gever

דברים כב:ה לא יהיה כלי גבר על אשה, ולא ילבש גבר שמלת אשה, כי תועבת ה' אלקיך כל עשה אלה

Devarim 22:5 A man's article shall not be on a woman, neither shall a man wear a woman's garment; for whoever does these things is an abomination to the Lord your God.

תרגום ירושלמי דברים כב:ה לא יהיה גוליון דציצית ותפילין דהינון תקוני גבר על איתא:

Targum Yerushalmi Devarim 22:5 There shall not be a cloak of *tzitzit* and *tefillin*, which are men's articles, on a woman.

שו"ת שרידי אש ב: מא מיכל בת שאול הניחה תפילין ולא מיחו בה חכמים. וקשה, אמאי לא מיחו בה חכמים והא אסורה ללבוש תפילין משום לא יהי כלי גבר על אשה...וע"כ [=ועל כן] שמכיון שמתכוונת לשם מצוה אין כאן איסור לא ילבש.

Rav Yechi'el Ya'akov Weinberg, Responsa Seridei Eish II:41 "Michal bat Shaul laid *tefillin* and the sages did not protest it." This is difficult. Why didn't they protest it? Is she not prohibited from wearing *tefillin* because of "a man's article shall not be on a woman"? It must be that, since her intention is for the sake of the mitzva, there is no prohibition here of not wearing [a man's garb].

שו"ת רב פעלים א סוד ישרים סימן יב דמצינו לרבינו ז"ל בעץ חיים שער תיקון הנוקבא פרק א', שכתב ז"ל [=זוהו לשונו] ובזה תבין למה נשים פטורות מן התפילין, כי אין לרחל בחינת אורות מקיפין שהם סוד התפילין כמו שיש ליעקב וכו' עכ"ל [=עוד כאן לשונו]... ללמדינו לעכב בידם, דאין האשה רשאה לקיים מצוה בתורת נדבה כשאר מצות שהז"ג [שהזמן גרמא], ...

Responsa Rav Pe'alim I: Sod Yesharim 12 We find of our Rav [Arizal] in *Etz Chayyim*, Rectification of the Feminine, Chapter 1, that he wrote "From this, understand why women are exempt from *tefillin*, for Rachel does not have the external lights that are the secret of *tefillin* like Ya'akov has, etc."... This teaches us to prevent [women from laying *tefillin*], for a woman is not

permitted to fulfill the mitzva on a voluntary basis like other positive time-bound mitzvot.

Yuhara

מהר"ם שיק או"ח טו יוהרא...יש לחוש דגם אחרות יעשו כמותה [=כמיכל בת שאול] אפילו אינן זריזות

Maharam Schick OC 15 It is *yuhara*...and there is a concern that also others will follow her example [Michal bat Sha'ul] although they are not scrupulous [with regard to matters of piety].

Modesty

הגהות מיימוניות (תלמיד מהר"ם) הלכות ציצית ג:מ שוב מצאתי בשם גדול דכל היכא דאיכא למיחש לנדנדוד עבירה כגון...בהנחת תפילין משום ערוה דשער באשה ערוה...בכל כה"ג [=כהאי גוונא] מחינן בהו...

Hagahot Maimoniyot (Student of Maharam), Laws of Tzitzit 3:40 | again found in the name of a great [scholar] that wherever there is a concern of a hint of transgression as in...laying *tefillin* because of uncovering *erva* [nakedness], since 'a woman's hair is [tantamount to] nakedness'...in all these types of cases we protest them [women].

שולחן ערוך או"ח כז: ט מקום הנחת תפלה של ראש מהתחלת עיקרי השער ממצחו עד סוף המקום שמוחו של תינוק רופס.

Shulchan Aruch OC 27:9 The proper place for laying the *tefilla shel rosh* is from the beginning of the hair roots from his forehead until the end of the place where a baby's head is soft.

שו"ע או"ח כז: ד לא יהא דבר חוצץ בין תפילין לבשרו, לא שנא של יד לא שנא של ראש

Shulchan Aruch OC 27:4 Nothing may separate between *tefillin* and one's flesh, neither on the hand nor on the head.

Practical Rulings

שילטי גיבורים ראש השנה ט: וכן אסור לנשים להניח תפילין, אפילו בלא ברכה, מפני שנראה כדרך החיצונים, שעוברים על דברי חכמים ואינן רוצים לדרוש המקראות כמותן

Shiltei Gibborim Rosh Ha-Shana 9b So too it is prohibited for women to lay *tefillin*, even without a *beracha*, for it appears like 'the way of the separatists' (Mishna Megilla 4:8) who transgress the words of the sages and do not wish to expound the verses according to them.

רבנית מלכה פיוטרקובסקי, "דין הנשים בהנחת תפילין, מהלכת בדרכה, עמ' 151 שאף שבתקופת ה"ראשונים" נמצאו פוסקים רבים שהתירו לנשים לקיים מצוות תפילין... הרי שאם נוצרה אחדות דעים בתקופת האחרונים, שאין ראוי לאישה להניח תפילין, בשל כלל הפסיקה המחייב: "הלכתא כבתראי" - יש לקבל הכרעה זו כפשוטה, הלכה למעשה, אלא אם ישנם נימוקים מהותיים שבכוחם לשנותה בזמננו.

Rabbanit Malka Puterkovsky, "The Halacha of Women and Laying Tefillin," Mehalechet Be-darkah, p. 151 Although in the era of the "*rishonim*" there were many halachic authorities who permitted women to fulfill the mitzva of tefillin... if a consensus formed in the era of the *acharonim* [later authorities] that it is not fitting for a woman to lay *tefillin*, [then] because of the binding halachic principle that "halacha is in accordance with the later authorities," one must accept this decision straightforwardly in halachic practice, unless there are qualitative rationales with the power to change it in our time

רב צבי שכטר "כל העדה כולם קדושים" מאי קסברי המתירים בזה... וכידוע לכל, ככה היתה ההנהגה המקובלת מדורי דורות, ומי הוא זה שיהין ויתחצף להורות נגד פסק המקובל של רבינו הרמ"א... וביטוי זה שאומרים כמה מהמתירים "שע"פ [=שעל פי] הלכה" פעולה מסויימת מותרת, ושהמחמירים רק רוצים לאסרה "מטעמים פוליטיים", איננו נכון, שגם ענין זה של שינוי המסורה מהווה חלק-עצמי מן ההלכה...

Rav Herschel Schachter, 'The Entire Assembly is Holy' What is the rationale of those who permit? ...as everyone knows, thus was the received practice from past generations, and who is he that gives the go ahead and is brazen to rule against a received ruling of our Rabbi the Rema.....And the expression used by some who permit "that according to halacha" a certain action is permissible, and that those who are stringent want to forbid it only for "political reasons," is incorrect. For this matter of changing tradition also constitutes an integral part of halacha...

שו"ת אגרות משה או"ח ד:מט איברא דאיכא רשות לכל אשה לקיים אף המצות שלא חייבתן תורה ויש להם מצוה ושכר על קיום מצות אלו... ורק להניח תפילין כתבו התוס' עירובין דף צ"ו ע"א ד"ה מיכל דצריך למחות בידן משום דתפילין צריך זריזות מרובה בגוף נקי ובהיסח הדעת שמטעם זו אף אנשים שמחוייבין בתפילין נמנעין מלהניחם כל היום אלא רק זמן המועט דתפלה בשחרית, וכן איפסק ברמ"א...

Iggerot Moshe, OC 4:49 Indeed, every woman is permitted to fulfill even *mitzvot* in which the Torah did not obligate them, and they have performed a mitzva and receive reward when fulfilling these *mitzvot*... Only regarding laying *tefillin* did Tosafot write that one needs to protest them because *tefillin* require extra zealotness with a *guf naki* and *hese'ach ha-da'at*, for which reason even men – who are obligated in *tefillin* – refrain from laying them all day long, rather just the brief time of the *shacharit* prayer, and so ruled Rema...

שו"ת בני בנימין ב:ג ואין לך להניח תפילין כמו שכתבו בפוסקים באורח חיים סימן לח סעיף ג, והתירו תלמוד תורה לאשה לצורך אבל תפילין אינם לצורך ויש לחזק את הקשר לדת באופנים אחרים:

Responsa Benei Banim II:3 You may not lay *tefillin*, as the halachic decisors wrote in [*Shulchan Aruch*] OC 38:3. They permitted Torah study for women as needed, but *tefillin* are not needed, and one should strengthen the connection to religion in other ways.

רב יעקב אריאל, "נשיות מקורית מול חיקוי" אם אשה מרגישה צורך נפשי עמוק לקיים מצוות אלו [ציצית ותפילין], יש לה, אולי, על מי לסמוך.

Rav Ya'akov Ariel, Authentic Femininity vs. Imitation If a woman feels a deep need in her soul to fulfill these *mitzvot* [*tzitzit* and *tefillin*], she has, perhaps, on whom to rely.

פניני הלכה, "נשים בתפילין" לפיכך, אשה הרוצה להתעלות במצוות, ובאה לשאול אם טוב לה שתניח תפילין, ההוראה שלא תניח. ואם בכל זאת תשתוקק ותרצה להניח בצנעה, אף שרבים כתבו שיש למחות בידה, מכל מקום כיוון שיש לה על מי לסמוך, אין נכון למחות בידה, שכך הוא הכלל, בכל עת שיש לנוהג על מה לסמוך, אין למחות בידו.

Peninei Halacha, 'Women and Tefillin' Therefore, a woman who wants to elevate herself through *mitzvot* and asks whether she should wear *tefillin* should be instructed not to do so. If she nevertheless yearns to wear them in private, even though numerous authorities wrote that this is objectionable, one should not object, because there are opinions upon which she may rely. In general, whenever a practice has an authority on which to rely, one should not object to it.